

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Perfectionem non esse sitam in gratiis gratis datis. Cap. iv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Quamobrem intentionis nostrae est, aliqua verè magna sed oculis vulgarij hominum, plusquam expedit, illustria & splendida, a nomine perfectionis reuocare, vt ipsi sciant dona Dei iuxta cuiusque naturam ac praestantiam aestimare, & maiorem praestantiori, minore verò minori locum in suo corde tribuere. Et sicut Philosophi atque Theologi naturam beatitudinis indagantes, diligenter inquirunt, an in diuitiis, vel honoribus, an in fama, vel gloria, siue clara cum laude notitia, an in potestate, vel dignitate, an in voluptate, vel aliquo bono corporis, & tandem, an in aliquo bono creato, aut solùm in boni in creati possessione consistat: ita & nos perfectionis naturam (quae inchoata beatitudo est) inquirentes, accuratè inuestigabimus, an in quibusdam mètis praeclaris donis, nimirum, an in gratis gratis datis, an in consiliis Euangelicis, an in praecipis decalogi, an verò in aliquo alio sit ipsa constituta. Cuius tractationis haec erit utilitas, vt cognoscentes perfectionis substantiam, & aliorum donorum (quae, aut instrumenta perfectionis sunt, aut effectus, aut indicia) naturam vestigantes, illam vt finem, & scopum consecretur, haec verò in suo ordine solùm, vt praesidia ad illum finem assequendum conferentia, quaeramus. Et quidem à gratis gratis datis sumimus tractationis initium, quae sicut ignorantium oculis magis lucent, & clariùs emicant, ita etiam magis à perfectionis natura atque substantia distant.

1. Cor. 12.

Has autem gratias Paulus his verbis enumerat. Vnicuique datur manifestatio spiritus ad utilitatè: Alij quidem per spiritum datur sermo sapientiae; alij autem sermo scientiae secundum eundem spiritum; alteri fides in eodem spiritu; alij gratia sanctorum in vno spiritu: alij operatio virtutum: alij prophetia: alij discretio spirituum; alij genera linguarum; alij interpretatio sermonum. Haec autem omnia operatur vnus, atque idem spiritus diuidens singulis prout vult. Magna sunt, & praeclara ista dona Dei, quibus sancta Mater Ecclesia praedita, Spiritum sanctum habitatorem, & gubernatorem agnoscit. Nā talia dona supra naturam, & supra vires humani generis solus ille huic congregationi fidelium dare potuit, qui supra omnem naturam est, & omnium rerum, tam naturalium quam supernaturalium habet potestatem. Magna, inquam, & praeclara sunt haec, & super aurum & argentum fidelium oculis pretiosa. Est enim sermo sapientiae, quo aliqui Doctores Ecclesiae, non ex literis, quas didicerunt (vt inquit Ambrosius) sed confuso spiritus sancti res diuinas, & sempiternas, quae sunt supra captum humanum, ad aliorum utilitatem explanant. Sermo scientiae est, quo alij Ecclesiae sapientes, mores instruunt, & quid in quouis statu, aut modo viuendi liceat, quid non liceat, quid bonum, quid malum sit, & inter mala, quid leue peccatum, quid graue crimè, studio & labore discernunt. Fides est, non quidem illa manens affectio, omnium virtutum fundamentum, qua Deo per Ecclesiam mysteria reuelanti credimus; sed aut sermo clarus & perspicuus, res fidei imbecillioribus proponens, & pusillis aperiens, vt Thomas Aquinas vult, aut quemadmodum Ambrosius, & Anselmus interpretantur, constantia ad profitendam fidem, & coram principibus saeculi, & in medio tormentorum confitentiam. Quam gratia sanctus David illo carmine expressit. Loquebar de testimoniis tuis in conspectu regum, & non confundebat. Gratia sanctorum est, qua Dominus, vel ad confirmandam fidem, vel ad declarandam alicuius sanctitatem, aegris, non medicamentis adhibitis, sed modo plane miraculoso, & supra naturam, curationem affert. Operatio virtutum est,

Amb. in 1. Corint. 12.

Thom. Amb. Ansel. Ibid.

Psal. 118.

quae prodigia, & opera mirabilia patrat, vt cum Moses ictu virgae, mare diuisit, vel Iosue imperio vocis suae solem & lunam in caelo detinuit. Prophetia est, quae ex diuina reuelatione praeterita, occulta pandit, praesentia abscondita aperit, & futura nobis ignota praedicit. Ad quam Thomas Aquinas raptum reuocat, quo nomine omnes extases, & alienationes a sensibus, siue ex lucis excessu, siue ex magnitudine deuotionis exortas, & vniuersas diuinas reuelationes, & dulcedines spiritus, ac consolationes caelestes intelligo. Discretio spirituum est, qua homo qualitatem secretorum cordis intelligit, & quid sub specie boni sit, vel à proprio spiritu inuictum, vel à maligno spiritu immisum, vel simpliciter bonum à Deo iussum, aut consultum discernit. Donum linguarum est, cuius adiumento doctores linguis ignotis loquuntur, & aliena idiomata, vt eis ad ministerij praedicationis vtantur, non labore, & studio, sed beneficio Dei omnipotentis intelligunt. Quod Apostoli omnium nationum Patres, atque magistri, in ipso Spiritu sancti super illos aduentu, perceperunt. Neque enim sine magno incommodo illos docere possent, à quibus non intelligerentur, aut quorum linguas ignorarent. Interpretatio sermonum est, qua diuinas Scripturas ad confirmationem veritatis interpretamur, & abditos earum sensus, siue historicos, siue allegoricos, siue morales, siue anagogicos in medium eruimus. Cuius doni duplex est fructus. Alter, vt ignorantes doceat; alter, vt duos, & proteruos flectat, & ad bonum emolliat: propter quos fructus huic dono adiunctum est, vt auditores lectorum se delectet. Sicut enim natura cibis, saporis suauitate; ita gratia doctrinae, dulcedinem vocis, & verborum decorem indidit, ne homines veritatem, sicut cibum inuisum, & nullo sale conditum horreant, quo mens ad vitam gratiae, aut obtinendam, aut seruandam reuertitur. Haec igitur sunt gratiae gratis datae, quae fideles, praesertim Evangelij ministros, exornant, & apud populos illis honorem, & auctoritatem conciliant, & sensum quamdam ingerunt opinionem sanctitatis.

Exod. 14. Iosue. 10.

D. Tho. 2. 2. q. 175.

Sed non in his perfectionis ratio, naturaque consistit, neque continuò sequitur. Iste est Doctor egregius, & scriba in lege doctissimus: iste est, aut propheta, aut miraculorum effector: iste est eximius rerum caelestium contemplator, & magnarum consolationum spiritualium susceptor, ergo est vir sanctus, atque perfectus. Nam si perfectus est (vt superius diximus) cui nihil deest; istis, qui praesentis donis praediti sunt, si ea tantum habeant, non solùm aliqua ad perfectionem obtinendam, desunt, verùm etiam spiritualis vita deest, & alia dona illustriora, nimirum virtutes solidae, atque perfectae deficiunt. Etenim posse ista dona sine vita spirituali, nimirum sine gratia, & charitate subsistere, Dominus ipse, non obsecris verbis, sed palam aperteque protestatus est, dicens: Multi dicent mihi in illa die: Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetauimus, & in nomine tuo Daemonia eiecimus, & in nomine tuo virtutes multas fecimus? Et tunc confitebor illis, quia numquam noui vos. Discidite à me, qui operamini iniquitatem. Quomodo perfectio vitae spiritualis, in his donis erit constituta, quae nec vitam spiritualem praerigunt, & in Deo mortuis, & gratiae hostibus possunt inueniri: Iure profectò Dominus gaudium ex harum gratiarum possessione natum comprimit, & ex alia potiori causa, nepe ex vera virtute, atque ex aeterna praedestinatione latèdum nobis esse pronunciat. Ecce (inquit) dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes, &

Matth. 7.

Lucas 10.

scorpiones

scorpiones, & super omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit. Venit enim in hoc nolite gaudere, quia spiritus vobis subiiciuntur; gaudete autem, quod nomina vestra scripta sunt in cælis. O magna sapientia, à sapientibus, atque prudentibus sæculi abscondita, & simplicibus ac paruulis reuelata! Quia nec diuites sunt prophetae, nec doctores, nec miraculorum patratores, nec diuinarum illustrationum aut consolationum possessores, si non vltra progrediantur, & in his tantum donis, gratiisque consistat, sed diues est, qui sine his miserabilibus Deo placet, & veram virtutem, ac sanctitatem inquirat. Timeamus (ait Chrysostomus) maximamque curam sanctæ conuersationis ad amemus, nec putemus minus aliquid nos habere, quia nos modò signa non facimus. Nihil namque tunc nobis propter illa amplius reddetur, sicut nec minus dabitur, quia signa non facimus, si vti que omnibus studuerimus abundare virtutibus. De mirabilibus siquidem non absque dubio debitores efficiemur Dei, pro bene acta vita Deum habebimus debitorem.] Equidem optime. Nam si sanctitatis operibus præmium mercesque decernitur, propter hæc autem opera, licet mirabilia, si sola, & merito sunt charitatis vacua, nihil sumus recepturi, liquet, quia non in illis, sed in sancta, & secundum legem Dei Christiana conuersatione, sanctitas atque perfectio consistit. Hæc perfectio prona ac facilis est nobis cælesti præsidio munitis, neque quisquam est (vt iam ostendimus) aded vilis, aut imbecillus, aded impolitus, aut rudis, qui non possit ad perfectionem aspirare, & ad virtutis fastigium peruenire. At illa dona, non cuique facilia sunt, non in cuiusque potestate constituta, sed multis Ecclesiæ fidelibus, sine vlla hæsitacione impossibilia. Rudis enim quomodo mysteria cælestia pandet, & verba sapientiæ, ac scientiæ profundet? Idiota quam ratione arcana fidei, & abscondita rerum supernaturalium exponet? Vocatus ad vitam communem, quo pacto, aut ægris subito sanitatem, aut aliis miraculosas functiones imperiet? Electus, vt sibi soli vacet, qua via per prophetiam occultorum notionem aperiet, aut per discretionem spirituum cordis secreta rimabitur, aut per linguam omnibus nationibus in magistrum, & præceptorem dabitur, aut per sermonum interpretationem ad sacras Scripturas interpretandas euehetur? Ad ista querenda nullus incitatur, licet quibusdam ob vtilitatem aliorum gratis Deus, ac liberaliter tribuat, ad perfectionem verò consequendam nullus non à Domino permouetur. Quare Paulus his gratiis enumeratis non iubet, vt eas, aut cupiamus, aut æmulamur: sed æmulamini (inquit) charissimata meliora, & adhuc excellentiorem viam vobis demonstrat.] Non est hæc alia nisi charitatis via, quam cupere non est ambitiosum, quam æmulari non est periculosum, quam postulare non est inane, quia id cupimus, id æmulamur, id postulamur quo Deo vtiliter iungimur, securè copulamur, & sine vlla superbia, aut ambitione cohæremus.

Hoc ergo querendū, hoc tota mentis contentione postulandum est, quod ad voluntatem pertinet, quod ad opus procedit, quod nos bonos, & sanctos facit, illæ verò gratiæ, quæ sine vllis meritis in vsu Ecclesiæ conceduntur, intellectus perfectiones sunt, quare possunt intellectum illustrare, non autem nos ipsos, aut à vitiiis alienos, aut virtutibus imbutos, aut Sanctos, atque perfectos efficere. Voco autem eas intellectus perfectiones, quoniam (vt Thomas Aquinas ait) ad docendum alios, & persuadendum, data sunt. Sermo enim sapientiæ, & scientiæ, & fidei principia

salutis nostræ, & conclusiones inde deductas, siue ad res diuinas, siue ad humanas spectates proponit Dominum linguarum, & interpretatio sermonum proponenda apte concinnèque declarat. Dona sanitatum, & miraculorum, & prophetiæ, & discretio spirituum, proposita, & declarata signis, quæ solus Deus cognoscere potest, efficaciter ac vere confirmant. At sanctitas, atque perfecta virtus, non in cognoscendo, & subtiliter disputando, sed in amando, & rectè operando posita est. Quid enim refert vitiorum malitiam, & virtutum decorem agnoscere, si nec illa fugias, nec istas amplectaris? Quid refert, Dei perfectiones, & legis suæ puritatem callere, si nec istam custodias, nec illas in propriam mentem, precibus, desiderijs, & imitatione transfundas? Seruus, qui cognouit voluntatem Domini sui, & non præparauit, & non fecit secundum voluntatem eius, vapulabit multis.] Non igitur boni cognitio, sed bona operatio nos æternis plagis eximit, & æternis præmijs dignos reddit. Et si non auditores legis iusti sunt apud Deum] quo nomine Paulus omnes legem cognoscentes intelligit, sed factores legis iustificabuntur] manifestum est, quia non in his, quæ intellectum condecorant, sed in his quæ voluntatem emendant, & opus exornant, nostra est virtus, atque iustitia. In quam sententiã grauius Augustinus ait: Neque enim perfectio in legem est notitia constituta, cum sit scriptum. Non enim auditores legis iusti sunt apud Deum, sed factores legis iustificabuntur. Neque enim, inquã, is religiosus, & sanctus est, qui nouit legem celsatibus factis, cum expedit facere magis, quam docere. Quia molestum est docere, & non facere.] Sanè valde molestū iis, qui ardua, & difficilia perdiscunt: qui exëplo magis volūt moueri, quã verbo, & impossibilia putant, quæ opus nõ ostenderit, & solus ieiunus sermo docuerit. Hæc ergo dona, quæ aut intellectū honestat, aut hominibus nos mirabiles faciūt, cum voluntatem ipsam vtiq; sanctitatis domiciliū nõ attingat, haudquaquam possunt sibi perfectionis nomē vlturpare, aut sanctitatis appellationē assumere, quæ sola honorabilis est: doctrina verò, aut potestas edēdi miracula, sine vera virtute, contēptibilibus. Est namque verissimā doctrina Gregorij, illā exponentis quorūdam prophetarum laudationem, quam supra retulimus. Nonne in nomine tuo prophetauimus,] quod in hominibus charitatis humilitas, nõ autem debeat virtutū signa venerari. Atque statim subdit. Probatio quidē sanctitatis non est signa facere, sed vnumquemque, vt se diligere, de Deo autem vera cognoscere, de proximo verò meliora quã de semetipso sentire. Nam quia vera virtus in amore est, non autē in ostensione miraculi, veritas demonstrat, quæ ait. In hoc cognoscent omnes, quia mei Discipuli estis, dilectionem habueritis ad inuicem.] Qui enim non ait: in hoc cognosceatur, quia mei discipuli estis, si signa feceritis, sed ait, si dilectionē habueritis ad inuicem, aperte indicat, quia viros Dei famulos, nõ miracula, sed sola charitas probat.] Ex his verbis hoc clarissimè elicimus, aut doctrinam, aut signa ex vera virtute, ac impolluta charitate, honorem, & venerationem accipere, & sine illa nõ tã honorem quã dedecus, & confusionem habere, quia dedecorum valde ac ignominiosum est, his præclaris donis à benignissimo Domino imbui, & turpi vita, ac prauis morib' tã eximio beneficio respondere. His ergo euidenter ostenditur, perfectionē spiritualis vitæ, nõ à gratiis gratis cõcessis, sed ab alio, quod eas vriles & venerabiles fecit, omninò pēdere. Cum enim istæ gratiæ non semper Spiritum sanctū in homine illas habente, sed solum in Ecclesiā commorantem

X ostendant,

Chryst. hō.
2. 1. in
Matt.

1. Cor. 12.

D. Tho. in
1. Cor. 12.
lect. 2.

Lucæ 12.

Rom. 2.

Aug. ser.
3. de ver-
bis Domi-
ni.

Greg. lib.
20. mor.
cap. 9.

Ioann. 13.

Aug. trac. 32. in Ios. Ep. D. Th. 1. cor. 12.

ostendant, & non ad vtilitatem signa facientis, aut docentis, aut prophetantis, sed ad vtilitatem Ecclesie principaliter tribuantur (& quidem Augustinus, & Thomas Aquinas vtrumque aiunt) consequens est, vt nequaquam in illis perfectio collocata sit, que Spiritum sanctum, per charitatem hominis perfecti habitatorem facit, & primo, ac precipue habentis emolumentum, ac vtilitatem intendit.

Gre. hom. 29. in Euan. g.

Sed si in his gratiis, non est perfectio constituta, quonam modo ipsae ad perfectionem pertinent? Ita sane, vt in quibusdam sint sanctitatis, & perfectionis indicia, in quibusdam sint sanctitatis instrumenta, in aliis vero nuda; atque sola ministeria. In sanctis, atque perfectis viris sunt sanctitatis indicia, quos Deus his mirabilibus operibus mundo manifestat, vt eos in magno pretio habeat, & regis regum amicos, & familiares agnoscat. Quod aperte testatur Gregorius, dicens: signa, atque miracula, sanctitatem quidem ostendere, non tamen facere. Sic Deus sanctitatem Apostolorum, Martyrum, & confessorum, & virginum, aut Sanctarum mulierum miraculis, & signis confirmavit, & perfectionem Doctorum, & Pontificum, sermone sapientiae, & scientiae, & fidei, atque discretionis spiritu, & interpretatione sermonum aperuit, & breuiter, nunc isto nunc illo donorum genere amicorum suorum puritatem manifestaui. Et sicut reges terrae, amicos suos honoribus, & diuitiis amplificat, & reliquis subditis suis, licet fidelibus, non tamen aequè dilectis, dignitate praepouunt, ita Deus in donis multo profusior, Sanctos & perfectos viros interdum his donis nobilitat, & coram aliis non tam extraordinariae virtutis illustres facit, atque conspicuos. Sed ideo non omnibus Sanctis ista tribuuntur (ait Augustinus) ne perniciosissimo errore decipiantur infirmi, existimantes in talibus factis maiora dona esse, quam in operibus iustitiae, quibus aeterna vita comparatur. O admirabilis sapientia, & bonitas Dei! quae dilectissimos amicos suos, scilicet Sanctos, & perfectos viros semper maioribus bonis, nempe virtutibus implet, non tamen semper minoribus bonis, nimirum his gratiis, & donis honorat, vt & ipsis sui amoris verissima signa offerat, & toti mundo notionem verae virtutis, atque perfectionis relinquat.

Aug. libr. 83. pp. 9. 29. 10. 4.

In viris, necdum perfectis, & ad perpetuam felicitatem destinatis sunt haec dona, sanctitatis instrumenta. Nam in hunc finem Deus nonnullos incipientes, nec dum mundo mortuos, dono altissimae contemplationis illustrat, & caelestibus reuelationibus stupefacit, vt eos, aut illius dulcedine ad se trahat, aut admiratione secretorum ad virtutem alliciat. Sic Saulum adhuc spirantem minarum, & caedis in discipulos Domini, Dominus ipse splendore, e caelo delapso, & voce sua, qua eum corripuit, ab infidelitate remouit, & ad notitiam veritatis adduxit. Sic discipulos adhuc minus in virtute perfectos dono signorum faciendorum animauit. Nam & Daemones (inquiunt) subiiciuntur nobis. Haec quidem non fuerunt in istis praesentis sanctitatis indicia. Quam enim tunc sanctitatem habebat Paulus blasphemus, & contumeliosus, & persequens Ecclesiam Dei? Quam insignem sanctitatem tunc habebat discipuli, qui (vt inquit Beda) a Domino amabiliter arguuntur, eo quod in virtutibus a se factis, in firma fide gauderent, & vt Cyprianus insinuat, de patetis miraculis se minus modestè iactarent. Fuerunt autem sanctitatis adiumenta. Nam Paulus, illa insigni reuelatione conuersus, infidelitatem deseruit, fidei, collum mentis submitit, & ex rapacissimo lupo in mansuetissimum a-

A. cor. 9.

Luc. 10.

Bed. 3. in Luc. ad a. 10.

Cypr. ser. de ieiunio Ep. tenat. ante ser.

agnum est repente mutatus. Et discipuli infirmi signis mirabilibus a se editis roborati Christo constantius adhaeserunt, & eius caelestem doctrinam stabilius adamarunt.

At in reprobis, gratia ista gratis datae, nuda sunt ministeria, non in beneficium glorificationis eorum, sed in vtilitatem Ecclesie, & profectum fidelium ordinata. Sicut enim Dominus Senacheribo vsus est ad punitionem, & eruditionem populi Israelis, ad quam castigationem faciendam, & robur affectum, virisque concessit, & ideo audit. Vae Assur, virga furoris mei, & baculus ipse est, in manu eorum indignatio mea: Postquam vero illum in hoc munere occupauit, a se eum indignatione repulit, & aeternis cruciatibus puniendum tradidit. Nam cum impleuerit Dominus omnia opera sua in monte Sion, & in Hierusalem, visitauit super fructum magnifici cordis regis Assur, & super gloriam altitudinis oculorum eius: Ita profus, quibusdam reprobis potestate, aut doctrina, aut virtute faciente miracula dignatus vitur, vt lapsos corrigat, ignorantes erudiat, fugitiuos trahat, infirmos, atque imbecillos confirmet, expleto vero sapientissimae prouidentiae ministerio, eos ob graua peccata, ob superbia, ob intentionem solius lucri, aut inanis honoris praeposteram, a se abiicit, & aduersario humani generis vitiosos concedit. Solers, & industrius agricola vitibus fulcimenta coniungit, ne plus nimio ad terram depressa, aut putrescant, aut infirmiore fructum ferant, at vindemia facta, racemisque collectis fulcimenta euellit, eaque vel in ignem mittit, vel tamquam ligna contemptibilia deelinquit: Ita Dominus diligens vinea suae, hoc est, praedestinatorum agricola, eos donis quorundam reprobiorum, id est, sapientia, efficacia verbi, signis, facultatibus, & aliis huiusmodi sustentat, peracta vero vindemia, & suis in debitam perfectionis maturitatem addactis, reprobos, licet sapientes licet loquaces, tamquam putrida ligna proiciet, & quasi nullis vrbibus apta, contemnet. Horum opera non sunt perfectionis propriae signa, sed, aut Christi Saluatoris praecoxia, aut Ecclesiae sanctae subsidia. Vnde egregie Hieronymus: Prophe- tare, & virtutes ficere & daemonia eicere, interdum non eius meriti est, qui operatur, sed vel inuocatione nominis Christi hoc agit, vel ob condemnationem eorum, qui inuocant, & vtilitatem eorum, qui videt, & audiunt, conceditur, vt, licet homines despiciant signa facientes, tamen Deum honorent, ad cuius inuocationem sunt tanta miracula. Nam & Saul, & Balaam, & Caiphas prophetauerunt, nescientes quid dicerent, & Pharaon, & Nabuchodonosor somniis futura cognoscunt. Et in actibus Apostolorum filij Scuae videbantur eicere daemonia: sed & Iudas Apostolus eum animo proditoris, multa signa inter ceteros Apostolos fecisse narratur. Sunt hi similes Gabonitis, quos Iosue Israelitarum Imperator secum re-feruat, vt in usum vniuersae multitudinis ligna caedat, aquaque comportent. Sic enim Dominus verus vtiq; Ecclesiae Imperator, & dux, aliquos reprobos sustinet, & inter electos suos manere permittit, vt acceptis donis, atque talentis, fidelium multitudinem inuent, & suis verbis occasionem amoris offerat, & sapientiae aquam effundant. Quibus tamen haec obsequia nihil proderunt, si vitam non mutant, & Dei iussa & imperata non seruent. Ne ergo putemus nos perfectionem consequutos, si aliqua in nobis, aut sermonis sapientiae, aut scientiae, aut aliorum, dona viderimus, quia sicut ignis solet ardere, & lucere in spinis: ita haec beneficia diuina solent in malis ac reprobis miranda operari. Non est itaque

Isaia 10.

Ibidem.

C

Hic. 1. in Mat. ad c. 7.

D

L. reg. 10. Num. 23. Ioan. 11. Gen. 4. 1. Dan. 2. Act. 19.

E

Iosue 9.

in his

in his gratis ac donis constituta perfectio, quam illi soli possident, qui Dei amicitiam adepti, ad insignem quamdam mentis puritatem seiplos vincendo, & diuina mandata custodiendo perueniunt.

Perfectionem non esse postam in consiliis Evangelicis.

CAPVT V.

SAPIENTIA vbi inuenitur (scribit sanctus Iob, perfectionis sedem, ac domicilium inquirens) & quis est locus intelligentia? Vera namque sapientia, est perfecta virtutis cognitio efficax,

quæ bonorum operum actionem pariat, & vera intelligentia, sanctitatis notitia, quæ vsque ad eius amorem, & conatum assequendi procedat: huius locum in gratis gratis datis, necdum inuenimus, pergamus igitur locum huius pretiosæ margaritæ inuestigare, & an forte in consiliis Evangelicis sit, diligenter inquirere. Consilia autem sunt, (vt ex Augustino colligitur) quæ ad salutem æternam consequendam, licet necessaria non sint, tamen & vtilia, & proficua, ad hanc salutem facilius, & melius parandâ hominibus consuluntur. Quæ in hoc à præceptis inueniuntur distincta, quod illa in nostra libera voluntate sunt posita; hæc astringunt nos aliquid agere, vel ab aliquo cauere, si nolumus à Dei amicitia, & à celestis præmij iure decidere. De illis dicitur: Qui potest capiat: Et, De virginibus præceptum Domini non habeo, consilium autem do: Et, si vis esse perfectus, vade, & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus: Et, qui vult venire post me, abneget semetipsum. De istis verò non dicitur, qui potest facere, faciat; sed nisi poenitentiam egeritis, omnes simul peribitis. Et, omnis arbor, quæ non facit fructu bonum, excidetur, & in ignem mittetur. Et nolite errare; neque fornicarij, neque idolis seruientes, neque adulteri, neque molles, neque masculorum concubitores, neque fures, neque auari, neque ebriosi, neque maledici, neque rapaces, regnû Dei possidebunt. Præceptum est via arcta, & angusta, quæ peragentes tandem peruenimus ad patriam: Consilium est compendium viae arctius & angustius, quod breuius & securius ducit ad vitam. Præceptum est vita, Nam considera (inquit) quod proposuerim tibi vitam, & bonum, & è cõtrario mortem, & malum: per vitam & bonum, præceptorû custodiâ, & per mortem & malum, eorum transgressionem intelligens. At consilium, est medicamentum quo conseruamus vitam, in illa promissione signatum (vt Augustinus ait) qua misericors Samarita se postea rediturum, & quod ad curationem vulnerat ab stabulario superrogatum esset, magna assueueratione redditurû promisit. Denique præceptum vniuersis seruandam sub pœnæ interminatione proponitur, consilium omnibus liberè amplectendum sub spe amplioris mercedis ostenditur, ad quod multi se voto, & promissione obligantes, iam sibi ad maius meritum mandatum faciunt, quod ante vorum, & promissionem mandatum non erat, sed famularus indebitus, dicente Domino, Vouete, & reddite: Et rursus alio loco: Multò melius est non vouere, quàm post votum promissa non reddere.]

Consilia autem Evangelica multa sunt, quæ hoc loco enumerare non arinet: sed eorum tria sunt præcipua, & ad substantiam status religiosi pertinentia. Alterum est paupertatis, & abdicationis omnium rerum temporalium, quò nudi, & expediti Chri-

stum sequimur. Cuius obseruatione Apostoli Christi complexi de præmio tanti laboris interrogat, dicentes? Ecce, nos reliquimus omnia, & sequuti sumus te, quid ergo erit nobis? Alterum est castitatis, quo omnia illa carnem domatia, vt ieiunia, vigiliæ, flagra, saccum, & alia similia complectimur. Hæc enim necessaria sunt, vt carnis & cordis puritatem seruemus, & simus ex illis, qui semetiplos castrauerunt propter regnum caelorum. Tertium est obedientiæ, quo propriam voluntatem abnegamus, & nos, & omnia nostra Prælati voluntati subicimus, vt imitemur illum, qui non venit facere voluntatem suam, sed voluntatem patris sui, qui in caelis est. In his consiliis, & generaliter in omnibus aliis, quæ consilij tantum, & non præcepti nomen habent, non est secundum substantiam constituta perfectio. Nam perfectio finis est spiritualis vitæ, quam omnibus huius vitæ muneribus comparare cõtemdimus, quare à Salvatore nostro tamquam finis, & scopus adolescenti proponitur. Si vis (inquit) esse perfectus, vade, & vende, quæ habes. Ac si dixisset, si non modicitate communis vitæ contentus, ad finem totius legis, scilicet, ad perfectione aspiras, perfectionis impedimenta remoue, diuitias & opes derelinque, quibus solutus scopum tuum abnegamus, vt scimus tantum horum bonorum à natura cõcessorû expertes capere, sed ne eorû possessio nos remoretur à melioris boni assequutione. Hoc igitur bonum, cuius gratia minora bona deserimus, & non consilia deserendi illa bona, erit nostre mētis perfectio. Augustinus certè sine vlla hæsitacione fatetur, consiliorum custodiam, nõ esse finem spiritualis vitæ, sed medium, aut instrumētum, quo assequimur finem. Quæcumque (inquit) mandat Deus, ex quibus vnum est: Non machaberis: & quæcũque nõ iabētur, sed speciali consilio monētur, ex quibus vnum est: Bonum est homini mulierem non tangere, tunc rectè sunt, cum referuntur ad Deum, & ad diligendum proximum propter Deum. Et Ioanes Castanus eidem sententiæ subscribens, consilia cū instrumentis alicuius artis confert, quæ non suis ipsorû gratia, sed finis artis causa parantur, Eius verba sũt. Ob hoc quis vtensilia cuiuslibet artis instruere sibi met, ac præparare festinat, nõ vt ea possideat otiosa, nec vt emolumenti illius fructu, qui speratur ex ipsis in nuda instrumentorum possessione constituat: sed vt eorum ministerio peritiã, finemque illius disciplinæ, cuius hæc adiumenta sunt, efficaciter apprehendat. Igitur ieiunia, vigiliæ, meditatio scripturarum, nuditas, ac priuatio omnium facultatû, nõ perfectio, sed perfectionis instrumenta sunt, quia nõ in ipsis cõsistit disciplinæ illius finis, sed per illa peruenitur ad finem. Cũ ergo nullius disciplinæ perfectio in ipsius artis, aut disciplinæ instrumentis consistat, liquet, quia perfectio spiritualis vitæ, non in consiliis Evangelicis, quæ instrumenta sunt sed in aliquo alio, cuius gratia instrumenta quaruntur, debet esse constituta. Perfectio enim (vt optimè Thomas Aquinas annotauit) illa est, quæ secundum naturam suam mentem nostram Deo, optimo fini coniungit, cõsilia verò non sunt talis naturæ vt nos Deo iungant, sed vt à vinculis creaturarû, quò ad istam coniunctionem assequendam curramus, expeditant. Cur namque res temporales abiicimus? Nè gressus nostros ad Deum suis implicationibus teneant. Cur illecebras carnis

Iob. 28.

Aug. ser. 61. de ser. poro.

Matt. 19.

1. Cor. 7.

Matt. 19.

Luca 9.

Luc. 13.

Matt. 3.

1. Cor. 6.

Deut. 19.

Aug. lib. 1. de adul. terinis cõ. iug. c. 14.

Psal. 75. Eccl. 5.

Matt. 19.

Matt. 19.

Ioan. 6.

Matt. 19.

Aug. in encirid. c. 121.

Cassia. col. 1. 67.

D. Tho. 2. 2. q. 184. ar. 1. c. 3.

ia 10.

lon.

1. 1. in ad. c.

eg. 10. m. 23. n. 11. 1. 4. 1. n. 2. or. 19.

109.